

دورنما

خبر

اعلام آتش بسی در سودان

در حالی که کشورهای مختلف در تدارک عملیات‌های نجات شهروندان خود از سودان هستند، وزارت خارجه آمریکا از توافق ارتش و شبه نظامیان سودان برای اجرای یک آتش بس سه روزه خبر داد. این در حالی است که دو طرف پیشتر نیز بر سر آتش بسی توافق کرده بودند اما به آن پایبند نماندند. به گزارش ایسنا، به نقل از خبرگزاری معا، اتنونی بلینکن در بیانیه‌ای با اعلام این خبر مدعی شد، آتش بس سراسری از نیمه شب ۲۴ آوریل (۴ اردیبهشت) آغاز شده و به مدت ۷۲ ساعت ادامه خواهد داشت. دفتر سخنگوی رسمی نیروهای مسلح سودان نیز در بیانیه‌ای با تأیید این خبر اعلام کرد: در پی میانجیگری سعودی - امریکایی برای توقف درگیری در سودان و آسودگی خاطر شهروندانمان، نیروهای مسلح با آتش بسی ۷۲ ساعته، موافقت کردند. در این بیانیه آمده است: این موافقت مشروط بر آن است که شورشیان متعهد به توقف همه اقدامات تجاوزگرانه و پایبندی به الزامات تداوم آتش بس باشند. نیروهای واکنش سریع که سوی دیگر مذاعات هستند هم موافقت خود را با آتش بس ۷۲ ساعته اعلام و تأکید کردند به آتش بس اعلامی پایبند خواهند بود. این نیروها همچنین ارتش سودان را به نقض آتش بس‌های اعلام شده طی روزهای گذشته متهم کردند.

وال استریت ژورنال

امریکا

فاکس نیوز تاکر کارلسون، معروفترین و محبوبترین مجری خود را بعد از آنکه گفته شد، دست به تحقیر همکارانش زده است، اخراج کرد. او سیالانه ۲۰ میلیون دلار از فاکس نیوز می‌گرفت. به همین دلیل این شبکه با توجه به قرار دادی که تا پایان سال میلادی با وی بسته حقوق او را پرداخت خواهد کرد.

ایندیپندنت

بریتانیا

انگلیسی دو هواپیمای سودان فرستاد تا بیش از ۴ هزار شهروند خود را که در این کشور، در میانه درگیری‌های نظامی ارتش و شبه نظامیان این کشور، گرفتار شده‌اند، نجات دهد. اما شرایط ویژه این کشور چنین عملیاتی را دشوار کرده است و یک پزشک نیز زخمی شده است.

نشست چهارجانبه سوریه، ترکیه، روسیه و ایران برگزار شد

نشستی برای پایان مناقشه دمشق و آنکارا

خاورمیانه

حسین فاطمی

خبرنگار

روز گذشته نشست چهارجانبه وزرای دفاع و رؤسای دستگاه‌های اطلاعاتی ایران، ترکیه، روسیه و سوریه در مسکو برگزار شد، نشست چهارجانبه‌ای که در واقع بخشی از روند عادی‌سازی روابط ترکیه و سوریه با میانجی‌گری ایران و روسیه است. اکنون و پس از چند سال ثبات نسبی در سوریه و آغاز بازسازی ویرانه‌های این جنگ داخلی، دمشق درصدد است تا یکی از مهم‌ترین چالش‌های خود با همسایه شمالی را حل و فصل کند. ترکیه هم پس از سال‌ها درگیری پیدا و پنهان با دولت بشار اسد، این روزها ارتباط صلح‌آمیز با دولت قانونی سوریه را در دستور کار دارد. به گزارش وزارت دفاع جمهوری اسلامی ایران، در جریان این مذاکرات اقدامات فعلی در زمینه تحکیم امنیت

عادی‌سازی روابط میان آنکارا و دمشق گفت‌وگو کردند. مذاکرات برای عادی‌سازی روابط بین دمشق و آنکارا، نخستین بار ۲۸ دسامبر ۲۰۲۲ با حضور وزرای دفاع روسیه، سوریه و ترکیه در مسکو آغاز شد. در این جلسه، طرفین درباره تشکیل یک کمیسیون مشترک سه‌جانبه به توافق رسیدند. به دنبال این مذاکرات مقرر شد، این نشست‌ها در سطح وزرای خارجه نیز برگزار شود و مذاکرات مستقیم بین رجب طیب اردوغان و بشار اسد، رؤسای جمهور ترکیه و سوریه نیز در دستور کار خواهد بود. در همین ارتباط نشست چهارجانبه معاونان وزرای خارجه سوریه، روسیه، ایران و ترکیه درباره تحولات سوریه ۱۵ فروردین در مهمانسرای وزارت خارجه روسیه در مسکو برگزار شد و بنا بر اعلام وزارت خارجه ترکیه نشست وزرای خارجه چهار کشور نیز اوایل ماه مه برگزار می‌شود.

ترکیه در مسیر بازتنظیم روابط منطقه‌ای

طی چند سال گذشته با تغییر شرایط منطقه‌ای برای ترکیه، آنکارا تصمیم به بازتنظیم روابط خود با کشورهای همسایه و منطقه گرفته است که از جمله آنها عربستان، امارات، مصر،

یادداشت

علی حیدری

کارشناس مسائل ترکیه

شاید بتوان یکی از مهم‌ترین اتفاقات منطقه در سال ۲۰۲۳ را انتخابات ترکیه خواند که ممکن است ریل‌اداره این کشور را بعد از دو دهه تغییر دهد و سوزن‌بانی جدید، رشته امور آن را به دست گیرد. ۲۴ اردیبهشت ماه رقابت انتخاباتی ریاست جمهوری و پارلمانی در ترکیه برگزار می‌شود که در آن دو جریان قدرتمند شانس اصلی گرفتن صندلی ریاست جمهوری و کرسی‌های پارلمانی را در طالع خود می‌بینند؛ یکی جریان حاکم فعلی در ترکیه که عبارت است از: حزب عدالت و توسعه به رهبری رجب طیب اردوغان و حزب حرکت ملی به رهبری دولت باججلی به همراه چند حزب اقماری کوچک که روی هم، ائتلاف جمهور را شکل داده‌اند و دیگری ائتلافی متشکل از احزاب جمهورییت خلق به رهبری کمال قلیچدار اوغلو، خوب به رهبری مرال آکشنر، جهش و دموکراسی به رهبری علی باباجان، آینده به رهبری احمد داوود اوغلو، سعادت به رهبری نمل کاراملا اوغلو و دموکرات به رهبری گلتنکین اویسال که نام خود را ائتلاف ملت گذاشته است. رجب طب اردوغان رئیس جمهور فعلی به عنوان نامزد ائتلاف جمهور در این رقابت شرکت خواهد کرد و کمال قلیچدار اوغلو نیز از سوی ائتلاف ملت حضور خواهد داشت. در کنار این دو، البته دو رقیب دیگر نیز حضور دارند که عبارتند از: محرم اینجه بهر حزب مملکت و سینان اوغان از سوی ائتلاف آتا.

وضعیت رقابت‌ها

طی ۲۰ سال گذشته حزب حاکم تا به این حد به سقوط نزدیک نبوده زیرا تورم افسار گسیخته در ترکیه در دو سال گذشته که به صورت رسمی ۸۰ درصد اعلام شده اما به صورت غیررسمی بیش از ۱۵۰ درصد بوده، مردم را در تنگنای سخت اقتصادی قرار داده است. از سوی دیگر، زلزله‌های ۷٫۵ ریشتری در ۱۰ استان جنوب شرقی ترکیه که منجر به خرابی‌ها و خسارات دهشتناکی شده (بیش از ۵ هزار کشته و ۱۲۰ میلیارد دلار خسارت)، کام مردم خسته از گرانی‌ها را تلخ‌تر کرده زیرا بخشی از این خرابی‌ها و از دست دادن‌ها را ناشی از فساد در بدنه حزب حاکم و ساخت بناهایی غیر ایمن توسط پیمانکاران نزدیک به دولت می‌دانند. همین امر باعث شد، در فاصله دو تا سه هفته بعد از این زلزله که در بهمن ماه رخ داد، فاصله‌آرای دو حزب به بیش از ۱۰ درصد به پیش‌نابزی قلیچدار اوغلو برسد. با وجود این در یک ماه گذشته وضعیت کمی متفاوت

سوریه و رژیم صهیونیستی است اما درباره برخی از این کشورها و مشخصاً سوریه با مشکلاتی در عادی‌سازی روبه‌رو شده است. دولت سوریه پیش‌شرط عادی‌سازی روابط با ترکیه را عقب‌نشینی نیروهای نظامی ترکیه از سوریه و عدم حمایت از تروریست‌ها می‌داند با این حال ترکیه زیر بار نمی‌رود. اصرار مداوم آنکارا بر ایجاد یک منطقه امن به عمق ۳۰ کیلومتری (۱۸ مایلی) در امتداد مرز، چه به تنهایی یا با همکاری دمشق، به مثابه یک میدان مین عملی می‌کند که می‌تواند قطار صلح در روابط سوریه و ترکیه را از ریل خارج کند.

به هر حال ترکیه خود را یک قدرت نوظهور متوسط جهانی می‌داند، لذا اردوغان معتقد است با چنین قدرتی اگر مناقش در سوریه را پی بگیرد، نه با واکنش تند و جدی از سوی جمهوری اسلامی ایران روبه‌رو خواهد شد و نه روسیه؛ بویژه یونین که در جنگ اوکراین گرفتار است و به نقش، نفوذ و جایگاه ترکیه هم نیاز دارد.

در این میان طیفی دیگر از تحلیلگران نظری متفاوت دارند و با توجه به انتخابات ریاست جمهوری در ترکیه بر این باورند که اردوغان برای جلب آرای بخشی از جامعه که مخالف حضور ترکیه در خاک سوریه هستند به عادی‌سازی روابط با دمشق نیاز دارد. لذا به سمت انجام دیدارهای بعدی با مقامات سوری ذیل نشست چهارجانبه پیش خواهد رفت. در عین حال ناظران تأکید دارند ترکیه یک دیپلماسی صفر و یک ندارد بلکه با یک سیاست خارجی منطقی و در عین حال همه‌جانبه و عمل‌گرایانه سعی دارد منافع خود را محقق کند. به دیگر سخن آنکارا تلاش می‌کند تا اقدامات لازم برای مبارزه با تروریسم را با سه کشور دیگر هماهنگ کرده و با تمرکز بر روند مذاکرات سیاسی، برای بحران پنجاهویان و بازگشت آبرومدانه آنها به سوریه هم رایزنی و برنامه‌ریزی کند.

بدون تهران موفقیتی در کار نیست

بر کسی پوشیده نیست که تهران در کنار مسکو به دنبال میانجی‌گری بین دمشق و آنکارا است. لذا نقش ایران، هم در قالب محور آستانه و هم در محور جدید چهارگانه برای ترکیه، سوریه و روسیه حائز اهمیت است. این اهمیت زمانی دو چندان می‌شود که با آغاز جنگ اوکراین و خروج نیروهای روسیه از خاک سوریه، ایران دست برتری را پیدا کرده است. از این رو برخی محافل سیاسی و رسانه‌ای اعتقاد دارند که نباید و نمی‌توان این واقعیت را نادیده گرفت که روسیه و ترکیه هم برای پیشبرد منافع و برنامه‌های خود در سطح منطقه و مشخصاً در پرورده سوریه به همکاری، همراهی و همسویی با جمهوری اسلامی نیاز دارند. جلب رضایت تهران برای آنکارا و اردوغان مهم است. به هر حال ایران در صحنه تحولات میدانی سوریه حضور جدی و چشمگیری دارد. پس حتی اگر نتواند یک کار اچاپایی برای منافع از برنامه ترکیه در سوریه انجام دهد، می‌تواند بازی را برای اردوغان به هم بزند، به گونه‌ای که روسیه برای آنکارا هم در پی نداشتن باشد. در نتیجه منافع روسیه و ترکیه تا حدی به منافع ایران هم گره خورده است و هر سه کشور هم تمایل ندارند تنش‌ها و تضاد منافع آنها تشدید شود.

آیا انتخابات ترکیه چهره سیاسی آن را تغییر خواهد داد؟

کارت‌های اردوغان هنوز در جیب اوست

قلیچدار اوغلو اقبال بیشتری برای همراه کردن آنها با خود دارد اما اردوغان هم برنامه‌های انتخاباتی برای این گروه در نظر گرفته و گفت‌وگوهای مستمری با آنها را ترتیب داده و می‌دهد.

این گروه در حال حاضر بیش از ۲۰ درصد آرا را در اختیار دارد که حدود ۱۲ تا ۱۵ درصد آن در اختیار حزب دموکراتیک خلق هاست. این حزب میانه خوبی با جریان حاکم و رجب طیب اردوغان ندارد و حزب حاکم نیز از آن به عنوان دنباله‌گروه تروریستی پ‌ک‌ک نام می‌برد و رهبر سابق آن صلاح الدین میرتاش در زندان به سر می‌برد. اگرچه حزب حرکت ملی به صورت رسمی از ائتلاف ملت حمایت نکرده و در این ائتلاف جای نگرفته است، اما گفت‌وگوهای زیادی بین رهبران این حزب و قلیچدار اوغلو انجام گرفته و آنها به صورت غیررسمی از این نامزد حمایت می‌کنند. رقیب به سابق و زندانی این حزب نیز به صورت آشکار بارها اعلام کرده که برای مقابله با تداوم حضور اردوغان باید به قلیچدار اوغلو رأی داد که این موضوع کار را برای «طیب‌بیگ» سخت‌تر می‌کند.

جمع بندی

اگرچه تا برپایی انتخابات زمان کمی باقی مانده و آرای ائتلاف ملت به رهبری کمال قلیچدار اوغلو از اردوغان بالاتر است اما توجه به چند نکته مهم لازم است: برای پیروزی در انتخابات باید ۵۰+۱ درصد از آرا کسب شود و هنوز هیچ یک از دو رقیب به این اندازه نرسیده‌اند؛ اردوغان تلاش دارد با رشد تدریجی سید آرای خود، انتخابات را به دو دم بکشد تا بتواند با فرصت میا شده در آن زمان، پیروزی را نصیب خود کند؛ فضای سیاسی در ترکیه بسیار سیال و پویاست و تا چند روز مانده به انتخابات نمی‌توان به قطع گفت کدام طرف پیروز میدان است زیرا فاصله آرا نزدیک بوده و رئیس جمهور فعلی ترکیه نیز با استفاده از امتیازات دولت مستقر و کارتهایی که به تدریج در حال رو کردن است، تلاش دارد برای سومین دوره نیز بر صندلی ریاست جمهوری «اک سارای» تکیه زند.